

Terugblik technische briefing Verdeelmodel Provinciefonds

Op verzoek van de Algemene Vergadering organiseerde het IPO op 12 november jl. een technische toelichting aan Statenleden over het ROB-advies op het nieuwe verdeelmodel provinciefonds. Hergen Vorenkamp, Financieel Strategeg bij de provincie Overijssel en het IPO, verzorgde een informatieve presentatie en beantwoordde de vragen van de 25 aanwezige Statenleden.

De presentatie ging over de voorgeschiedenis van het verdeelmodel, het door CEBEON ontwikkelde voorstel, de inhoud van het ROB-advies en de vervolgstappen op dit traject. Graag verwijzen we naar de powerpoint-presentatie voor meer informatie.

Na de presentatie werden onderstaande vragen door Statenleden gesteld.

Statenlid uit provincie Noord-Holland:

- Hoe worden de weeffouten gecorrigeerd?
  - In het nieuwe model zijn de weeffouten verholpen. De ROB adviseert dat de weeffouten zo snel mogelijk gecorrigeerd worden, en zo nodig met terugwerkende kracht. De fondsbeheerders besluiten hoe hiermee om te gaan.
- Hoe bewegen de opcentarieven mee? Wordt met het voorstel om op 90% te verevenen bezuinigd?
  - De verevening van inkomsten uit de Motorrijtuigenbelasting (MRB) heeft invloed op de verdeling van het provinciefonds. Provincies met een (naar verhouding) klein belastinggebied ontvangen meer uit het provinciefonds, provincies met een (naar verhouding) groot belastinggebied ontvangen minder. Op deze manier wordt het verschil in belastingcapaciteit tussen provincies gelijkgetrokken (verevend).
  - Door CEBEON is voorgesteld om de verevening van de MRB te doen op basis van het gemiddelde opcentarief. Dit betekent dat de belastingcapaciteit tot dat gemiddelde tarief wordt verevend. De (eventuele onbenutte) capaciteit daarboven wordt dus niet verevend.
  - Als conform het advies van de ROB de verevening op 90% van het gemiddelde wordt vastgesteld, zal dus minder capaciteit worden verevend. Dit heeft geen betekenis voor de opbrengsten die provincies ontvangen; het leidt dus niet tot een bezuiniging.

Burgerstatenlid provincie Flevoland:

- Hoe ziet het vervolgproces eruit en wie besluit hierover?
  - De provincies hebben de fondsbeheerders gevraagd om voor 1 december 2024 met een plan van aanpak te komen en nadrukkelijk de korte en lange termijnaanpak aan elkaar te verbinden. Uiteindelijk besluit het Rijk (de Tweede Kamer) over het nieuwe verdeelmodel.

Statenlid uit provincie Overijssel:

- Waarom moet opnieuw gekeken worden naar het cluster natuur?
  - Momenteel wordt er geen onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten natuurbeheer, terwijl de kosten per soort natuurbeheer kunnen verschillen. Om een eerlijke verdeling te maken die aansluit bij de werkelijke kosten die provincies maken, geeft de ROB aan dat ook naar verschillende typen natuurbeheer gekeken moeten worden.

Statenlid uit provincie Flevoland

- Flevoland is een groeiprovincie, wordt hier rekening mee gehouden in het nieuwe verdeelmodel?
  - In het door CEBEON ontwikkelde verdeelmodel wordt rekening gehouden met de factor groei, zodat provincies met bovengemiddelde groei extra middelen ontvangen uit het provinciefonds. In het voorstel van CEBEON werd daarbij gekeken naar absolute groeiaantallen. De ROB adviseert om in de verdeling te kijken naar een relatieve groei. Hierdoor zullen provincies die in verhouding (percentueel) meer bevolkingsgroei hebben, meer uit het provinciefonds ontvangen.
- Hoe wordt er omgegaan met stille lasten?
  - Dit vraagstuk speelt bij alle provincies, al is de aanloop ernaartoe voor elke provincie verschillend. De in het verleden aangelegde infrastructuur staat bij veel provincies niet (meer) op de balans, omdat activeren tot 2017 ook niet verplicht was. Aangezien deze infrastructuur de komende jaren aan vervanging toe is en dan wel op de balans komt te staan, worden provincies de komende jaren geconfronteerd met structurele afschrijvingslasten (de stille lasten). De ROB adviseert om onderzoek te

doen naar de structurele lasten op infrastructuur, inclusief deze stille lasten.

Statenlid uit provincie Noord-Holland

- Vervolg vraag: Het eventueel met terugwerkende kracht oplossen van de weeffout is dus geen zekerheid?
  - In de brief aan de fondsbeheerders hebben de 12 provincies gevraagd met een oplossing te komen. Uiteindelijk is het aan de fondsbeheerders om hier een besluit over te nemen.

Statenlid uit provincie Gelderland

- Gelderland heeft een van de hoogste opcententarieven. Als wij de opcenten gaan verlagen, wat scheelt dat dan voor de verevening?
  - Voor de verevening van de MRB wordt uitsluitend gekeken naar de belastingcapaciteit per provincie en het gemiddelde opcententariaf van alle 12 provincies. Of een provincie een tarief boven of onder het gemiddelde hanteert, maakt dus niet uit voor de verevening. Een aanpassing van het tarief heeft invloed op het gemiddelde opcententariaf en dus de hoeveelheid capaciteit die wordt verevend. Zo'n aanpassing heeft slechts marginaal (gemiddeld 1/12e) en indirect invloed op de verdeling van het provinciefonds.

- Wat is de impact van de aflopende vrijstelling voor elektrische auto's?
  - Dat de elektrische auto's weer gaan meetellen in de MRB, leidt tot een hogere belastingcapaciteit. Dat leidt er ook toe dat er meer zal worden verevend via het provinciefonds.
  - Omdat de hoeveelheid elektrische auto's niet evenredig is verdeeld over Nederland, zal het mogelijk ook leiden tot verschuivingen in het onderlinge aandeel in de belastingcapaciteit. Dat heeft ook impact voor de verdeling van het provinciefonds.